सार्वजनीक जग्गा व्यवस्थापन समुह गठन तथा क्षमता विकास कार्यक्रम

लुम्बिनी प्रदेश
दाङ, नेपाल

यो क्रियाकलाप सुविधविमूख घरधुरीहरु (जस्तै महिला प्रमुख रहेको, गरीव, भूमिहीन आदी) समाबेश रहेका साना समूहहरु स्थापना गर्नमा सहयोग गर्न लागी हो, र स्थापित समुहहरुलाई सार्वजनिक जग्गाहरुमा वृक्षरोपणहरु स्थापना गर्न सहयोग उपलब्ध गरिनेछ । यस्तो सार्वजनीक जग्गा व्यवस्थापन समूहहरुको गठनले नगद तथा खाद्य स्रोतहरु पैदा गर्नका लागि भूमिको अभाव भएका गरीब घरधुरीहरुलाई एउटा वास्तविक अवसर उपलब्ध गर्ने भएकाले विगतमा यो क्रियाकलाप लोकप्रिय सावित भएको छ । यो क्रियाकलाप स्थानीय सरकारहरुद्धारा खरिद गरिएका सेवा प्रदायकहरु (सामान्यतया गैहसरकारी संस्थाहरु) ले समूहहरुको गठन क्षमता सहयोग एवं प्राविधिक सल्लाह उपलब्ध गर्ने र परिणाममा आधारित भुक्तानीहरुका लागी अनुगमन गरेर सहयोग गर्नेछन् ।

विशेष गरी तराईमा सार्वजनिक जग्गाहरु सामान्यतया नदी वा मौसमी जलाधारका छेउछाउ अवस्थित छन् यहाँ बाढी आउने सम्भावना हुन्छ । त्यस्ता भूमीभित्र कृषि उत्पादनसँगै (उदाहरणका लागी तरकारीहरु) वृक्षरोपणहरु स्थापना गर्न पहिलो वर्ष साना समूहहरु (१५ वटा घरधुरीहरुसम्मका) लाई साना जग्गाहरु (१ हेक्टर) उपलब्ध गरिनेछ । त्यस्ता जग्गाहरु स्थानीय सरकारका स्वामित्वमा रहनेछन् भने सार्वजनीक जग्गा व्यवस्थापन समूका सदस्यहरुलाई तोकिएको अवधिका लागि उपलब्ध गराईनेछ । जग्गा उपलब्ध हुन नसकेको अवस्थामा सङ्घीय परियोजना व्यवस्थापन एकाईबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार कार्य सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

- समूहहरुमा सुविधविमूख घरधुरीहरु (जस्तै **महिला प्रमुख रहेको, गरीव, भूमिहीन आदी**) समाबेश गरिने
- साना समूहहरु (**१५** वटा घरधुरीहरुसम्मका)
- जम्मा ३ देखि ४ वटासम्म समूहहरु गठन गर्ने
- सार्वजनिक जग्गा व्यवस्थापन समूहहरुले सार्वजनीक जग्गा व्यवस्थापन गर्ने (सार्वजनिक जग्गाहरुमा वृक्षरोपणहरु / कृषि वन स्थापना र माटो र जल संरक्षण)
- सार्वजनिक जग्गा व्यवस्थापन समूहहरुलाई वृक्षरोपण स्थापना गर्न अनुदान उपलब्ध गरीनेछ तर त्यस्तो अनुदान वृक्षरोपण सफलतापूर्वक स्थापना भएपछिमात्र उपलब्ध गरिनेछ (**परिणाममा आधारित भुक्तानी**)
- कम्तिमा साना जग्गाहरु (१ हेक्टरसम्म) उपलब्ध गरिने
- पालिका भरी जम्मा **२७ हेक्टरमा वृक्षरोपण** गरिने